

KAJ JE RAZOSEBLJENJE

Ljudje se drugače obnašajo če so sami ali pa v skupini. Že majhna skupina povzroča spremembe a največje povzroča množica – v njej se celo živali drugače obnašajo.

Znanstveniki so raziskovali obnašanje množice predvsem po 2 svetovni vojni, ker jih je zanimalo kako je bilo mogoče, da so pod nacizmom in fašizmom cele množice postale slepa, vodljiva, kruta masa. Posamezniki so iz povprečnih in normalnih ljudi postali brezčutni ali nečloveški sadisti.

Zakaj je to vprašanje važno za nas?

To vprašanje je zelo važno za življenje v demokratični družbi, saj tisti, ki želijo uničevati demokracijo, vedno skušajo iz ljudi narediti poslušno množico. Že rimski cesarji so skušali organizirati množične proslave in shode, ker je veliko lažje vplivati na množico kot na posameznika ali manjšo skupino.

Množica je tudi zelo pogosto pripravljena iti v napad brez obotavljanja in razmišljanja.

Kaj je množica?

Množica ni le velika skupina ljudi, ampak je na primer stadion poln navijačev ali velik trg, na katerem so se pod vodstvom fanatika zbrali ljudje s podobnimi stališči. Tako se lahko v družbi sprožijo mehanizmi, ki pospešujejo razosebljenje in vodijo v spopade.

Kaj se dogaja v ljudeh, če postanejo množica-masa?

Pri človeku so opazili, da se poveča splošna vznemirjenost, človek ne more biti pri miru in se ne more sprostiti, umiriti, zmanjša se sposobnost **inhibicije** (človek ne more zadržati svojih impulzov), zmanjša se sposobnost **samozavedanja** (oslabitev samokontrole v zvezi s **strahom, krivdo, dolžnostjo, obveznostmi, dostojanstvom**), spremenjeno je občutje časa.

Kaj se zato dogaja?

V podivjani množici, človek ne ve, kaj čuti in dela, zato se lahko dogaja:

- **Dialog ni mogoč** - človek ne posluša in ne razmišlja, obnaša se regresivno
- Človek se nekako **zlije z ostalimi** – doživlja, da *smo vsi eno*, izgubi občutek za mejo med svojo identiteto in ostalimi, počuti se anonimnega. S tem dobi velik občutek moči in si upa veliko več kot bi si sicer.
- Človek ne razmišlja o tem, kaj bo mislil o svojem obnašanju čez nekaj časa, na samem ali med domačimi, ali kakšno bi se zdelo njegovo obnašanje v normalnih okoliščinah
- Človek **se ne počuti odgovornega** za dogajanje v katerem aktivno ali pasivno sodeluje (razpršena odgovornost); doživlja, da so odgovorni vsi oziroma noben posameznik.

Ali se v množici vsi spremenijo?

Trdne osebnosti, samostojni in kritični ljudje, tudi v množici razmišljajo po svoje, se obvladajo, opazujejo dogajanje na običajen način in ostanejo taki, kot običajno.

Šibke osebnosti pa v množici izgubijo svoj obraz in zato opažamo, kako se že v skupini (še bolj pa v množici) podrejajo, ubogajo močnejše.

Nekateri ljudje so seveda nasilni tudi brez vpliva množice in lahko sodelujejo v nasilju tudi iz prepričanja. Njihova nasilnost je lahko tudi bolezenskega izvora. Nasilje ni vedno odvisno od razosebljanja v množici. Množica na nekatere (samostojne) posameznike ne vpliva, na večino pa ima precejšen vpliv.

Večina ljudi je občutljiva na množičen pritisk, zato je važno nenehno preprečevati razosebljenje.